

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 22 december 2020

Datum GS-besluit : 19 januari 2021

Vragen nr. 126

Vragen van de heer dr. Ir. **E.M.A. Smaling** (SP) over de stikstofemissie van agrarische bedrijven in Noord-Holland.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 22 december 2020 door het lid van Provinciale Staten, de heer dr. Ir. **E.M.A. Smaling** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Bij het Plan van aanpak Stikstof Zaanstad van september 2020 zit een bijlage 2. In deze bijlage wordt de herkomst van de stikstofdepositie op de drie omringende Natura 2000- gebieden van Zaanstad genoemd. Ook in de regio rond Zaanstad is de landbouw blijkbaar de grootste stikstofuitstoter. De uitstoot van stikstofdepositie als gevolg van agrarische bedrijvigheid op de drie Natura 2000- gebieden is als volgt: stikstofdepositie op Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder 330.000 kg (33%), stikstofdepositie op Polder Westzaan 410.000 kg (35%) en stikstofdepositie op Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske 377.000 kg (35%). Dit alles per jaar.

Het in grote mate neerdalen van ammoniak (NH₃) en stikstofdioxiden (NO_x) is funest voor de biodiversiteit in Natura 2000- gebieden, maar ook voor het NNN en zelfs voor het stedelijk groen. Door metingen, berekeningen en het afgeven van vergunningen is het inmiddels in redelijke mate bekend welke fabrieken de meeste stikstof uitstoten. Ook de uitstoot van het verkeer op rijks- en provinciale wegen is per weg min of meer bekend. Weliswaar weten we wat de stikstofdepositie als gevolg van agrarische bedrijvigheid is op Natura 2000- gebieden, maar we weten niet hoeveel stikstofdepositie gekoppeld kan worden aan elk individueel boerenbedrijf. Vanwege de bescherming van de privacy is het blijkbaar niet mogelijk de identiteit van de 'piekbelasters' op agrarisch gebied bekend te maken. De inventarisatie van alle agrarische bedrijven en hun uitstoot levert echter waardevolle informatie op voor het bezweren van de stikstofcrisis en biedt de mogelijkheid de stikstofcrisis gericht te lijf te gaan.

Als de meest vervuilende bedrijven verdwijnen kan de natuur zich herstellen en kunnen wellicht een aantal woningbouwprojecten vlot getrokken worden.

De bedoeling is dat de provincies de grote stikstofbelasters (piekbelasters) gaan uitkopen. Deze regeling is vanaf 1 november 2020 opengesteld. De agrariërs die voor de opkoopregeling in aanmerking willen komen moeten zich echter zelf vrijwillig bij de provincies melden. Een woordvoerder van het IPO meldde aan een onderzoeksjournalist van Investico¹ dat het benaderen van piekbelasters voor de regeling een gevoel van onvrijwilligheid kan veroorzaken. Dat roept de vraag op of bedrijven zich überhaupt zullen melden, zolang niemand ze vertelt dat ze een piekbelaster zijn.

¹ <https://www.platform-investico.nl/artikel/in-de-stikstofcrisis-is-niet-elk-dier-gelijk-geannoteerd-verhaal/>

Kortom, een ingewikkeld probleem dat we moeten tackelen.

INLEIDING ANTWOORDEN

Wij zijn gedurig in gesprek met vertegenwoordigers van de agrarische sector in onze provincie. Daarbij gaan de gesprekken ook over een duurzame toekomst voor hen en gezonde verdienmodellen voor de toekomst. Onze gesprekken gaan dus niet alleen over de stoppers, maar vooral over de blijvers.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Om een oordeel te kunnen vormen over hoeveel stikstofdepositie op de Noord-Hollandse Natura 2000- gebieden terecht komt, ontvangen wij graag een overzicht van de herkomst van de stikstofdepositie in alle Natura 2000- gebieden in Noord-Holland (zoals in bijlage 2 bij het Plan van aanpak Stikstof Zaanstad). Kunt u ons dit doen toekomen?

Antwoord 1:

Ja, wij leggen momenteel de laatste hand aan een overzicht van de herkomst van de stikstofdepositie per sector voor elk N2000-gebied. Wij publiceren deze gegevens in het eerste kwartaal van 2021 op onze website en stellen u hiervan op de hoogte.

Vraag 2:

Kunt u ons, op grond van de afgegeven vergunningen, meedelen waar de agrarische piekbelasters op het gebied van ammoniak zich in Noord-Holland bevinden? Zijn er ook metingen verricht waaruit blijkt wie de piekbelasters zijn? Kunt u ons meedelen wie de piekbelasters in Noord-Holland zijn?

Antwoord 2:

Nee, wij hebben geen lijst van specifieke agrarische piekbelasters. In de gebiedsgerichte aanpak gaan wij met agrarische ondernemingen in en direct grenzend aan de gevoelige Natura 2000-gebieden het gesprek aan. Deze aanpak is pragmatisch, omdat de definitie voor piekbelasting is gebaseerd op de werkelijke emissie en niet op de vergunde emissie. Niet alle informatie over de werkelijke emissie per bedrijf is openbaar en bovendien AVG-gevoelig. Na een gesprek met de ondernemer kunnen wij via het rekenmodel AERIUS bepalen wat de stikstofdepositie van het bedrijf is.

Vraag 3:

Het Rijk wil landelijk voor € 350 miljoen ongeveer 200 bedrijven opkopen die samen goed zijn voor 3,5 miljoen mol stikstof per jaar (Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden).² Voor de opkoop van de Noord-Hollandse veehouderijen is er een deel A van 6,40% en een deel B van 7,80% beschikbaar.³ Hoeveel veehouderijbedrijven in Noord-Holland kunnen hiermee opgekocht worden? Is er in Noord-Holland een selectie gemaakt welke veehouderijbedrijven opgekocht zouden moeten worden om het Noord-Hollandse quotum van de uitstoot van ammoniak substantieel te verminderen? Gaat het daarbij om de bedrijven die de meeste ammoniak uitstoten of gaat het daarbij om de bedrijven met de meeste impact op de natuur?

Antwoord 3:

In Noord-Holland kunnen slechts enkele veehouderijbedrijven opgekocht worden via de genoemde regeling, mits bedrijven zich aanmelden. Voor deze regeling komen namelijk alleen

² https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2020/November_2020/Vrijwillige_opkoopregeling_veehouderijen_ook_in_Noord_Holland

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044295/2020-11-04>

bedrijven in aanmerking met een hoge stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuur die overbelast is door stikstof. Zo is een voorwaarde dat het bedrijf op alle stikstofgevoelige hectaren binnen een straal van 10 km een gemiddelde depositie van minstens 2 mol/ha/j veroorzaakt. Aangezien stikstofdepositie sterk afneemt met afstand tot de bron, betekent dit dat alleen zeer grote uitstoters dichtbij een Natura 2000-gebied in aanmerking komen. Het aantal bedrijven in Noord-Holland dat aan die voorwaarde voldoet is naar verwachting beperkt. Er is geen sprake van een Noord-Hollands quotum.

Vraag 4:

Hebben zich bij u veehouderijbedrijven aangemeld voor deze opkoopregeling? Hebt u reeds een inschatting gemaakt hoeveel het opkopen van deze bedrijven gaat kosten? Kan met het toepassen van deze regeling het teveel aan stikstof(ammoniak)uitstoot, afkomstig uit de agrarische sector, aanzienlijk teruggebracht worden?

Antwoord 4:

Nee, er zijn nog geen aanmeldingen ontvangen. Wel zijn er enkele bedrijven geweest met interesse in de regeling. Momenteel werken wij de uitvoering van deze regeling voor onze provincie nog uit.

Nee, er is geen inschatting van kosten en een stikstofwinst. Omdat de regeling op basis van vrijwilligheid is, is er nog geen berekening te maken van wat het opkopen gaat kosten of wat de stikstofwinst zal zijn. Dit hangt sterk af van de individuele belangstelling en is dus maatwerk.

Vraag 5:

Een woordvoerder van het IPO meldde aan een onderzoeksjournalist van Investico dat het benaderen van piekbelasters voor de opkoopregeling een gevoel van onvrijwilligheid kan veroorzaken, zodat bedrijven zich mogelijk niet bij u willen melden. Hebt u de indruk dat het IPO hierin gelijk heeft? Vindt u dit een juiste stellingname? Als zich nog geen veehouderijen bij u gemeld hebben, hebt u dan zelf de piekbelasters al benaderd?

Antwoord 5:

Een dergelijk gevoel van onvrijwilligheid als gevolg van het benaderen van bedrijven vinden wij niet ondenkbaar. Zoals beantwoord bij vraag vier hebben wij nog geen aanmeldingen ontvangen. Wij hebben tot nu toe nog geen bedrijven benaderd. In plaats daarvan hebben wij een goed netwerk waardoor wij toegankelijk zijn voor bedrijven met interesse in deze regeling.

Vraag 6:

In 2021 komt nog een tweede (vrijwillige) stoppersregeling beschikbaar, de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties.⁴ Voor deze regeling kunnen melkvee-, varkens- en pluimveehouders zich te zijner tijd zelf opgeven, ook als ze niet door de provincie als piekbelaster zijn aangemerkt. Vanaf wanneer kunnen de veehouderijbedrijven zich voor de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties aanmelden? Gaat dit ook via de provincies? Wat zijn uw verwachtingen van de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties? Zal een substantieel aantal veehouders zich voor deze regeling aanmelden? Hoe gaat u selecteren welke veehouderijbedrijven daadwerkelijk van deze regeling gebruik kunnen maken? Wat gebeurt er als het plafond van het toe te kennen subsidiebedrag bereikt is?

Antwoord 6:

De door u genoemde regeling is een Rijksregeling. Wij gaan niet over wanneer deze wordt opengesteld. Een datum hiervoor is nog niet bij ons bekend, al verwachten wij dat dit in de loop van 2021 gaat gebeuren. Wij denken dat de uitvoering van deze regeling niet via de provincies zal lopen. Deze regeling zien wij als één van de vele nodige stappen in de aanpak van het stikstofprobleem en ons is niet bekend hoeveel ondernemers gebruik zullen maken van deze regeling. Van een selectie door de provincie is naar verwachting geen sprake en hoe te handelen als het plafond is bereikt is aan het Rijk.

⁴ <https://www.oovb.nl/nieuws/voorjaar-2021-komt-nog-een-landelijke-beeindigingsregeling-voor-veehouderijen-beschikbaar>